

Revtepeno
Poprijeta Devica Marija

V letni, tescsi, 4 st

1909. aprilis.

Zmozsna
Gospá Vogrszka

POBOZSEN MESZECSÉN LISZT.

Reditel :

Bassa Ivan plebános va Bogojini.

Vszebina.

X. X. : Pobožnoszt k bl. Devici Marii	97
Pijanoszt ,	101
Tg. : Maria, Obramba gresnikov	107
X. Y. Krscsenikov zákon je szvesztvo	111
Bassa Ivan : Iz zgodovine Materecerkve	116
S. J. Prvo szvéto precisicsavanje	120
Drobis.	124

Ki ne dobro, ki je vecs, ali menje dobo sznópiesov, naj mi naznani ! Vsza pizma k meni, vu stamparijo nikaj !

Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve koroni posle na ime : Bassa Ivan plebanos vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki meszec.

Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesazsi plácsati, kak vszako leto, tak i letosz lahko po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo meli, naednok plácsajo !

Ceiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga szamosztana (klostra) v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom.

Preminocse leto je osztalo nanjega 300 koron. Zdaj zse mámo 1100 koron i interes.

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZÉCSÉN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN

PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vszaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Pobozsnesat k bl. Devici Marii.

Szkrovnoszti poprijétja, narodjenjá, zsvljenja, trplenja, szmrti, gorisztanenja i vnébo zasztopenlja mojega lüblénoga Sziná — szkoncsa Maria szvoje recsi — obdáne z angel-szkim pozdravljenjon i z Ocsanason nasztávijo moj rozsn-

venec; z tém scsém, naj bi szvet mené razvészelo. Prineszi notri vszepovszédi to molitev i vno go krivovercov sze szpreobrné i szpreobrnjeni sze zvelicsajo“. Szv. Dominik je poleg té nebeszke zapovedi notrivpelao molitev szv. csiszla i naj bi sze ona med lüdsztvon hitrej razsérila, nasztavo je bratovesino szv. Rozsnovenca. Po molitvah szv. csiszla sze je krivoversztvo hitro vöztrebilo. Szv. csiszlo je po tom pred krscsánszkom národi prijétna molitev bila. XIII. Gregor pápa szo pa 1573 leta zrendelüvali, ka vu vszakoj cérkvi, gde na csésztt Rozsnovenecsne Marie oltár jeszte, na prvo nedelo vu oktobra meszeci sze naj szvétek obszlüzsáva na szpomín onoga ládanja, stero szo krscsánszke vojszke 1571 leta prvo nedelo vu oktobri ober törkov z pomocsjov Bl. D. Marie zadobili. XI. Klemens pápa pa na szpomín onoga ládanja, stero szo 1716 leta pri Temesvári krscsánszki vojácje ober törkov zadobili, szo szvétek Rozsnovenecsne nedele po vszeh krscsánszkih krajinah notrivpelali.

Maticérkev za „szkrovno rozso“ imenüje Mario, záto njo dosztójno csasztime z molitevjev szv. csiszla, kakti po steroj njoj rozsní venec ponüdimó. Vszaka Zdrava Maria je tak da bi szpodobna bila k petére liszte imajocsoj rozsi. Prvi liszt sztoji z etih recsih angelszkgoga pozdravlénja: „Zdrava bodi Maria!“ te drügi liszt je: „Miloscse szí puna“, te tretji je njé poveksano zvisávanje: „Goszpod je z te bom“; te strüti liszt njo za nájvisiso diko szvojega szpola zvisáva: „blázsená szí med zsenámi“; te péti liszt pa njénoga Sziná zvisáva: „i blázseni je szád tela tvojega Jezus.“ Deszét taksih Zdravih Mariih, kak vu püslics zvézane rozsice, májo edno szkrovnoszt, kak náj lepszó koríno na szredini püslicsa. Celi rozsnívenec pa z petérih taksih püslicsov je vküpposztávleni. Rozsa pa má tri tále zeléno lisztje, spicsaszto trnje i pizszano bilje, z sterim sze lepo znamenüje troji rozsnívenec poleg trojeféle szkrovnosztí: veszéli, zaloszten i odicseni rozsnívenec.

Vu molitvi szv. csiszla sze je posebno vüpaó szv. Vince paulanszki. Ednok je zvedo, ka sze eden otrdjeni gresnik na szmrtnoj poszteli nescse szpovedati. Vcsaszi sze je k njemi popascso ino njemi je pravo: Znás to — drága düsa — ka je Jezus mro za tébe i ti escse dvojis vu njegovoj szmilenoszti? Ah na kelko zbantüjes ti to velko lübézen, stero je on szkázao proti tebi!“ Otrdjeni gresnik je pa na té lepe recsi eta odgovoro: „Jaz sze scsém szkvariti Krisztusi na csemére!...“ „Jaz te pa scsém od szkvarjenja odszloboditi, — veli szv. Vince — Krisztusi na veszeljé!“ I po tom je gorioproszo okolsztojécse, naj bi z njim navküp molili szv. roznivenec, naj bi Maria „obramba gresnikov“ pri Bogi szproszila miloscso szpreobrnenja za otrdjenoga gresnika. Molitev je ne bila zamán, Maria je szkázala szvojo mocs pri Bogi, otrdjeno szrcé sze je omehknolo, szpokorilo i z blázsenov szmrtjov biti henjalo.

Naj sze escse popisejo nisterni zgledi na szvedocsánsztvo onoga, ka Maticérkev ne imenüje zobszton Mario za „mater bozse miloscse“ „za obrambo gresnikov“ „za pomocsnico krscsenikov.“

Szv. Ferenc Salezianszki je zse od szvoje mladoszti posebno csasztió Bl. D. Mario. Znajocsi to, kak prijétna je pri Marii dühovna i telovna csisztoesa, vu Parisi, gde je vu solo hodo, je oblübo csisztoese doldjao. Ali Bog naj bi vernoszti njegovó vardeno, je mocsne szküsáve na njega püsztó. Vu dühovni delah je niksega veszeljá ne najsao i nepresztanoma ga je eta miszel vmárjala, ka je Bog, koga on na telko lübi, njega na szkvarjenjé oszodo. Z tém csütenjon je sztopo ednok notri vu edno cérkev i pred podobov Bl. D. Marie, gde je ne dugo csisztoeso oblübo, vu molitvah zalezáni edno vizécso táblico vára, na stero je bila edna molitev szpizsana. Zácsa on do szkuz omehknjeni csteti: Szpomeni sze o nájmilosztiivnesa Divica Maria, ka je escse ne bilo csüti, ka bi on bio zapüscseni,

ki je proszo tvojo obrambo i tebé na pomocs zazávaeo. Jaz túdi vuzsgáni od etoga vüpanja k tebi prihájam, pred tehom klecsim o milosztivna Divica, Mati Krisztusova zdihávjocsi, naj moje prosnje nebi zavrgla, nego poszlühnola.“ Po tom sze pa k Bogi obrnovsi moli, naj bi njemi on po prošnjáh Bl. D. Marie nazájdao dúsnevesztni mir i pokoj, ponovo je szvojo devisko oblübo i obecsao je, ka na szpomín té oblübe vszaki dén zmoli szv. rozsnivenec. Komaj je vöpovedao ete recsi, vcsaszi sze je csüto, da bi njemi zsmeten hamen z szrca doliszpadno, szvojo mirovnoszt prveso je nazájdo i veszélo je zvisávaeo Bogá i Mario, trost nevolnih, po stere prošnjáh sze je on na düso i telo tak hitro zvráco.

Ali naj bode zadoszta z péld. Známo od szvécov, ka Bog vsze szvoje miloszti po Mariünih rokáh razdeljáva; csi bi rezi njé steli milosceso zadobiti, te bi, kak to szv. Antonin zamerka — rezi perot steli leteti; navcsimo sze, ka je Bog záto sztvoro szunce, naj bi zemli szvetloszt i toplocso dávalo : tak nam je Maria túdi záto dána, naj bi nam po njoj dávaeo szvoje miloszti.

Záto Mariini csasztaiki mocsno szí zdubte vu szvoje szrcé szv. Bernárda ete recsi : „Vu vszeh nevolah i potrebah, vu pogibelah i szküsávah zgledni sze na tvojo zvelicsanszko zvezdo, zovi na pomocs Mario. Naj ne odhája z tvojih vüsztt, z tvojega szrcá eto drágo imé ; i naj bi zadobo od njé pomocs, naszledüj njo dén i noc. Njo naszledüvajocsi nebos blodo, njo proszécsi nebos dvojio ; csi de te ona bránila, ne szí ti potrebno bojati csi ona vodila, ne trepetati, z njov zagvüsno prides vu zselna nebéza.

X. Y.

Pijanoszt.

Neszrečnoga zsganice pivca, sze ne prime szamo duga i hūda bolecsina, liki vtégne ga doleteti tūdi nágla i sztrasna szmrt. Prav zrelomi zsganice pivci je szlab prijateo teliko zsganice plácsao, keliko je steo piti. Doszta je je zsé szpio, pa scse veszélo zdigne kupico zatém sze pa náglo prevrzse, siroko zévne in zgrla njemi je grdi dūsec razlegao! Obráz sze je njemi sztrasno szpremeno i v treh vōrah je bio mrtev. Prijateo, steri njemi je zsganico kūpo, je priseo pred szodiscse za volo toga.

Nisterni cslovek, steri sze je vzimi zsganice nápio i sze je zatém na dugo i tezsko pot podáo, je na poti opesao i zmrzno; i rávno zato ár njemi csemér zsganice vszo krv omámo in jo je tak hitro po zsilah gono, ka je na szlédnje opesao, tak kak jáko zdrkana zsvina; szí je szeo, zadrémao i na szlédnje zászpaó tak, ka sze vecs nigdar ne zbūdo szpánja.

Premislávli ete zgléd, stero isztino te recsi potrdi.

Trijé kūpci szo sli z Vogrszkoga proti Morávskom

[velkoj zimi.

Dvá szta sze dobro zsganice nalokala, eden je pa dobro

[vino pio.

Obadvá zsganjárja szta opesala i ne szta mogla dele iti, Tiszti pa ka je né pio zsganice, priseo jé szrečno prék gor.

i gda pride do lūdih, pove, ka szta scse dvá neszrečno-

nezsa odzaja. Tüdi tisztiva dvá idejo iszkat szmileni lüdje vcsaszi i jiva nájdejo, ka szta zse bila z mrzsne-niva i mrtviva. Da pa nebos miszlo drági prijateo! ka szo szamo veliki pijánci v nevarnoszti v pijánoszti mrejtí, premiszli scse ete zgléd; 70 letni kmet, ovak trezen i cseden mozski, je bio na edno gosztüvanje pozváni, tam szo nisterni zsganico pili. Szvatje njemi natácsejo, tak ka sze je na zádnje dobro ozsivo.

Gda je pa steo domo iti, szta ga dvá mozska szpre-vájala. I gda zapazijo zse njegovo hizso njima právi, náj ideta nezaj na gosztüvanje sze veszelit, ka on zdaj zse pride domo, Ali kak sze zoszága szin, gda pride za Ocsom domo i ga ne najde domá! Vcsaszi ide iszkat oceso! szirmák je zablodo szprave poti i vednom járki v máloj vodi ga najde na obrazi lezsati mrtvoga. Kak sztrasna je pa szmrt csloveka, steri v pijanoszti szvojo neszrecsno düso zdehne!

Ar szí, dragi prijateo! premislávao veliki kvár stero csloveki pijanoszt nakopa, za to te proszim sz povzdig-njenimi rokámi: Szmiluj sze szvojega postenja, stero sz pijanosztjov zgübis; szmiluj sze szvojega vérsztva, stero zaprávlas; szmiluj sze szvojega zdrávja, stero pokoncsávas; szmiluj sze szvoje nemertelne düse, stero vekomaj pogüblas! Csi szí ocsa te proszim: Szmiluj sze szvoje neduzsne decé, sterim versztvo krádnés: szmiluj sze szvoje zsené, stera more z decov vréd glád trpeti!

Pijanoszt stera skodi csloveki na düsi.

Dobro premislávli, drági prijáteo! veliki kvár steroga pijanoszt vcsini düsi, poszebno zsganjaria csi sze vnjo podá. Tá njemi vzeme zdrav rázum i volo, dvá naj imenitnivesiva dára düsi od G. Boga podeljeniva, steriva csloveka razlocsita od nejme sztvári, steriva ga delata Bogi povolnoga, i zmozsnoga za dobra i lagoja dela i tüdi za pridobitev vecsnoga nebeszkoga veszelja. Pa rávno teva dvá tak imenitniva dára Bozsiva pa zgübi cslovek, gda sze v pijani.

Ob prvím premiszli to isztino: Gda sze zacsne cslovek nezmerno sze nalevati z vinom ali pa zsganicov, sze

njemi zméša v glavi, zgübi zdrav rázum, i posztáne nesz-pameten, i sze pozsivini.

Zgüba zdravoga rázuma sze pa dá proszto etak raz-lozsiti: Csi ogen zaküris i doszta szirovi polin na njega denes, sze zacsne jako kaditi i tak mocsno v ocsi szili, ka cslovek nemré glédati scse celo odihávati ne. Rávno tak má vszaka mokrota to lasztnoszt, da sze mocsno szegréta v szaparico szpremeni. Csi pa zsganico v zsalodec vlévle, ár je vszaloci vrocsina, sze hitro cvet zsganice v szoparico szpremeni, i kak dim sztane i sze na mozgé lézse, to je pa mozgán tak na kvár, kak dim ocsan. Tá szoparica pa neide szamo na mozgé, liki tüdi na vsze naj ténsé zsile. Té zsile szo pa düsi za miszliti i szoditi rávno tak potrebne, kak ocsi za glédanje. Da szo teda taksega csloveka steri rad pije zsganico, mozge i drüge zsile omámlene. Zato dosztakrát taksi cslovek pamet zgübi i znoré i uáj sztras-neise i naj bole nore hüdobije dela. Ne je noroszt, vu stero sze nebi pogrozo. Naj hüjsa je pa pijanszka noroszt, stera trpi vecs tjednóv ali meszecóv. Jaj pa onomi sterih noroszt dobi!

Zakaj dokecs takso noroszt má, nemre szpati ne po noci i ne po dnevi, liki zmirom kricsi, ali pa szpévle ali pa koné, ali tak mocsno tüli ka sze delecs okoli csüje.

Isztino te recsih te prepričsata, drági prijateo, etiva dvá zsalosztzniva zgléda.

Zsganice pivec Simon delavec, je vsze zápio ka szí je zdelom zaszlúzso. Njegova pobožsna zsená i szin szta pa trpela pri njem kak manternika; i szta bila praviva naszledüvalca razpétoga Jezusa Krisztusa. Szvojemi szini je neszrečni ocsa nozs v prszí zaszádo i ga umoro, ár je szvojoj materi na pomocs szkocsó da jo je on pijan davio. Nikelko csasza szledkar tüdi scse szvojo zseno umori i etak. Eden vecsér pride Simon zse poponoci jáko pijan domo. Bio je na obrázi szspraszكاني, ali je gé szpadno ali sze je pa ge zmláto, ár je vpijanószti divjao kak beszeh pesz. Zsená njemi prijazno právi: Dragi Simon dopüszti mi ka ti v darec na cseli malo operém, mám scse malo jecia zatém pa idi szpát . . . v pékli te pobi- jen! tak sze zdere zsganice pivec. Szirota zsená sze je za volo szlabószti i bolecsine prevrgla na sztolec.

Szkuzni potok je olehsao njeno szrcé. Satani podobén

mozs je sztáo pred njoj, szvétlimi ocsmi glédao kak tigris. Túlo je kak divja sztvár, zgrábi zseno i jo vrzse na tla, szkácse po njoj, sz potkovánimi csrevli sztopo njoj je na prszí. I zatém je pijanec zbezsao. Szoszidje szo sze zbüdili, i szo csüli jécsanje i zdihávanje szírote zsené szo sli v hizso i najslí szo neszrecsno zseno na tle lezsati. Ste-roj je krv z lamp i znosza tekla, zatém szo jo zmocsili. Prísla zatem scse denok telíko kpameti ka je szv. szakramente príjéla i potom je mrla.

Gda je szoszida pri pokojnoj zszenszki drügo uocs klecsala i molíla, csüje koli devéte vöre níkakoga po szlubaj tordo sztopati ; bio je morílec. Sztára zszenszka zacsüje, ka je príjao za kvako; dveri sze otprejo, poglejüje notri i grozovitne szmrtne britkoszti ga obdájajo. Ocsi szo njemi s kríllíle, tak kak z mrtvecske glavé i kolebal je v szpálníco. Pravi proti zszenszki : „Ge je pa moja zsená“ ? Zszenszka odgovori : Tú je, morílec tú je tvoja ! Mrtva je ? mrtva je ! kricsi morílec. Moj Bog ! ka szan vecsino, kricsi i sze dáré. Gléda z ocsmi na szvojo zseno, vesz bledí gráta kak zíd, palík erdécsi kak krv, na szlégnje pa telebue na tla tak da bi omedlo. Zszenszka zacsne na pomocs zvati szoszidje prídejo, zdignejo neszrecsnoga pijánca pa kumaj je sztáo na nogah zgrábíla ga je pijánszka noroszt. Szeszt mocsni moskov ga drzsalo, da nebi szposztelé vujseo pa vsze szeszt je zmetao od szébe. Da szí pa jezika nebi zgrízeo, szo njemi pa klücs med zobé djáli, túlo je kak divja sztvár. Ne je vecs bio pri pameti. Drügo nocs sze je denok malo szpametüvao i príslí szo szpovedník, da bi bár njegovo dúšo resíli. Pa zobszton, né je steo níkaj csüti ad szpovedí. Pravo je : „Za taksega hüddeluíka, kak szan jesz nega pokore. Pogüblen bom ! Goro bom goro vszv neizmerno vecsnoszt ! Vesz dén i nocs szem vido kak szo me peklenscseki szramotíli i na méne veszili kak pszí, szvoje szeme szo na moj ob ráz metalí i jesz szírmak szan sze né mogeo bráníti ár szem trdo zvezani. Potom szo sze rézsali me zapelávalí i mí pravíli med peklenszkm zaszmehávanjom ka szo mí dnész vnocsi v peklí prípravíli. Prevecs szan gresio da bí mí mogeo Bog grehe otpüszítí, za méne ne vecs míloscse. Vszako míloscso szan zametávao ; moj szín i moja zsená sze pa zdaj kak angela v nebészah veszelíta. Szvetí szakramentí

stere mi scséte podeliti, mi bodo le moke peklénszke pomnozili.“

Zopsztom je bilo odvüpanoga tolázsiti, glühi je bio za vsze prosnje szpovednikove. Ne sze je steo szpovedati. pravo je, ka je vsze zopsztom. Zdaj pa zacsne grdo preklinjati, bio je tak kak neimi. Zospévao je pijanszko peszem, kak da bio v družstvi szvojimi pajdasi, pálik je zakuno, zatülo i zakricsao da szo vrazje po njega prisli in da vidi ogen iz njih svigati. O ponocsi gda je vöra milo bila, szkricsi scse ednok prav zsivo i hüdo. potom pa zdehne düso : bio je mrtvec ! „Zg. den“ 1865. Té sztrasen zgléd szo zapiszali szami szpovednik, steri szo bili pri szmrti nazocsi vu opominanje zgéd, sztrah i grozo vszem zsganico pivcem. Premiszli drági prijateo ! zdaj scse drügi ednaki sztrasen zgléd, z steroga sze preprietas, ka je zsganice pivec nájneszrecsneisi cslovek, ár zgübi zdravo pamet i dobi pijanszko noroszt.

Bio je na Gorenszkom kmet, steri je vsze, ka je zaszlüzso, za lübo zsganico zdávao. Bilo je rávno 12. máloga trávna leta 1842. je celi dén pio. Pa szedo je scse tüdi vnocsi pri lüblénoj pijacsi. Vöra je bila zse deszét pa szo ga ne mogli domo szpraviti. Kresmar i cela družsina szo sli szpát ; szamo lapec je szedo polek njega. Zse je vöra bila ednájszet : csüdo ka sze je ne zemla otprla i preklinjávca zsvivoga pozsrta. Ali glédaj ! od zsganice njemi vglávi zavrélo, mozgé szo sze njemi zmésalé — pamet je zgübo. Beszneti je zacsno i zmésano govoriti. Miszlo je ka vidi hüdohe okoli szébe ; na ednok je szkocso od sztola na szredo hizse poklekno je, i sze prekrizsao i zácsao je na glász moliti, znoj mrtvecski njemi je sztopo na cselo ; po obrázi je bio bledi kak zid, bole szmrti kak csloveki podoben. Lápec vidi te recsih ga je groza obisla, vlaszje szo njemi gori sztanolu. Sztráhom zazové vértá. Cela družsina je gori sztánola. Szprva szo miszlili, ka je szamo nori, ár szo ga poznali, ka rad lüdi napelávle.

Ali gda szo ga videli na szredi hizse klécsati i na glász moliti i mrtvecski znoj sze njemi po cseli vlévati, szo szu miszlili ka je to né norija, zato je vsze sztráh grátalo. Trepetajocs ga szpitávajo ka njemi je ; on pa odgovárja. Ali ne vidite hüdohe v mené gorécse zijati,

nancs genoti sze neszmen. Drűzsina je ne nikaj vidila, ali csűla je takse recsi, ali scse vėksa groza je vsze obisla. Blagoszloveno szvėcso szo vűzgali i z blagoszlovenov vodov szo ga mocsili, tűdi piti szo jo njemi dávali. Proszo je za mėsnika; ali ka morejo oni pri pijanci i norci vcsiniti? Zse je vőra edno odbila i je scse zmėrom klecsao na tisztom meszti i molo tak ka je znábiti scse lahko celo szvoje szivljenje ne nigdar tri vőre vkűper tak pobožno molo. Scse le ob dvema po ponocsi je sztano i neháo moliti.

Drűgi den je so domo i prisesztni den k szpovedi.

Sto szí nebi miszlo ka sze té pijanec gvisno pobolsa, pa denok sze je né pobolsao. Za eden tjeden szlėdkar sze sze ga je pa popresnja noroszt zgrábila, scse hűjsi je bio kak tiszto sztrasno nocs. Zdaj je pa popolnoma odnoro; po poldnėvi je scse nisterne szvoje prijátele poiszkao, szlovo vzėo od nji rekocs, da ga vecs ne bodo zszivoga videli. Zato szo ga sli sztrázsit kak sze je zmracсило szo vűzgali blagoszloveno szvėcso, stera je celi vecsér szvetila.

Gda je vőra edenájset odbila, zácsao je neszrecsni pijanec scse bole noreti, szegno je pod stampet po szekiro vu tom csaszí szo pa sztrázsniki odbėzsali i szamoga v hizsi neháli. On je pa zdaj, ka je meo bolsega blága v skrinjo zmetao i na hizso odneszo, hizso je pa zakleno i szvėcso prítekno — v szlamnato sztreho.

Prle kak szo lűdje na pomocs prisli, sze je ogenak t razsiro, ka sze je né dáo pogasziti, ár je bila hizsa leszena. Szam je pa plėszao vu szvojoj norosztí okoli ognja i na zádńje, o groza! — je szkocsó tűdi on na szrėdo v ogen v náj vėksi plamen i je zgoro. V celoj okolici szo bili lűdje tak sztráh ka je po angelszkom zvonenji vecsér nieden ne vűpao odzvűna osztátí, escse pri belom dnėvi je bilo nisternoga sztráh szamoga na poli delati. Njegova zsená i dve csėrih szo bile brezi hizse vnájvėkse szirmastvo szűnjene i to za volo ocsine pijanoszti. Vidis dragi prijáteo! da zsgánjar sz pijanosztjov vezš szvoj zdrav rázum ali pamet zapije.

Maria, Obramba gresnikov.

Maria je nasa Mati. Znanje, ka je Ona nasa mati, veszeli vszakso katholicsanszko szrcé: trost je ona za pobojsne, obramba za csizste dūse, stere sze vu Bogi vūpajo.

Maria je Kralica vszeh Szvétcov, Maria je mati pobojsni dūs. Pitanje jeszte: jeli je ona tūdi Mati gresnikov? Jeli ona tūdi scsé gresna szrca potrostati? Kak more csizsta, pobojsna, najszvetesa Devica lūbiti gresnike, nepriatele Bogá?

Ja, Maria je dalecs od nász, dokecs mi dalecs odnjé osztanemo, dokecs sze od njé vkraj drzsimo; i komaj sze gresnik knjénomi tronusi priblizsáva, Maria tūdi sze knami povrné. Knami sze povrné, ar ona scsé obramba gresnikov biti, scsé pomocs nevolnih gresnikov biti, kabi vūpanje ne zgūbili i bi meszto meli, gde bi trost iszkali i najslj.

Maria sze doszta formo zové; zové sze Devic Devica, Gledalo pravice, Sztolec modroszti Kralica vszeh Szvétcov, Brez greha poprijéta i. t. d . . . Szamo ka ne pozabimo, ka je ona tūdi „mati.“

Nebeszki ocsa je Mario od zacsétka mao odébro, kabi mati Zsivocsi grátala to telko znamenūje: Kabi tiszti, ki szo vu Adámi mrli, vu materi Marii pá nazaj dobili zsvljenje.

Záto právi Szv. Bernard : Eva je bila trn, steri je vu Adami szmrtno rano vdaró, i to rano szmo túdi mi do-bili ; ali Maria je rozsa. Eva je bila trn, z sterim je ona düssi rano zroküvala. Maria je Rozsa ona jo zvrácsila. Eva je trn, steri je za vszakoga szmrt prneszo ; Maria je rozsa, ár je nam zvelicsanje szpráвила.“ Maria sze naj-bole za gresnike szkrbi, ár csi bi ne mati gresnikov bila, komi bi ona te práva mati bila ? Lejko pobožsnim szvé-tim düssam ? Szamo ka tej szo túdi gresniki bili, ár vu Adami szmo vszi pregresili, i med szvétcami túdi doszta jih jeszte, ki szo ednok dalecs od Bogá zablodili, gresno zsvieli.

Jezus je na Krizsi pravo : „Zsenszka ovo tvoj Szin.“ Lejko je Jezus Mario szamo za mater pobožsnih düss posztavo ? Je ona pod Krizsom szamo mati za szvétece gratala ? Ne mogocse ! ar Jezus je té recsi pravo te, gda je njegova krv escse tekla za gresnike, gda szvoje ranjene roké gresnikom protid erzsi, tak csi bi je steo obimati, gda szvojo zsvilenje kak áldov za gresnike, na krizsi za nasz tá dao. Jezus je za gresnike áldüvo szvojo zsvilenje, szlednjo, kaplico krvi, vsze je tá dao za gresnike ; szamo maler szvojo bi dao szamo za pobožsne i nej za gres-nike túdi ?

Jezus je szvoje szrcé vecskrát pokazo pobožsnim düssami. Vidle sze njegovo velko lübéznoszt. Naj bole je poznala njegovo szrcé Maria, ár njoj Jezus vu tiszti 30 letah z cela pokavo. Doszta prilike je mela Jezusovo szrcé szpoznati vu 30 letaj. Znála je ona, kak velko zselenje je meo Jezus, düse rejsiti. Jezusove recsi : „Pridte kmeni vszi, ki szte obterseni i trpite, i jasz vasz pokrepim“, je niscse ne tak razmo, kak Maria. Ona száma je znála, kaksi plamén lübéznosztí gori vu njegovom szrci. Csi pa Maria znála, kak lübi, Jezus njéni Szin gresnike, bi te ona lejko mrzla mogla osztánóti proti gresnikam ? Záto te, gda je ona csüla od Jezusa : Zsenszka ovo tvoj szin, od tiszto-ga mao je ona túdi mogla gresnike, kak szvojo deco lübiti.

Szv. Brigitti je Devica Maria nazvesztila, ka je ona ne szamo mati za pobožsne düse, nego túdi za gresnike. Jezus je gresnikom szvojo Mater túdi za Mater dao. Komi je Jezus na krizsi roké protidrsao, tiszte Maria túdi z

materinszkimi očmi gléda, tisztimi una túdi szvojo materno szrcé ponúja. Materno szrcé je dobro, szmileno, rado odpúszti. Tiszta je práva mati, stera proti deci dobro szmileno szrcé má, stera szvojoj lagojoj deci rada odpúszti. Mária je taksa mati, dobra, szmilena, „ár je escse nigdár ne bilo csúti, kabi ona koga odvrgla, ki je njéno obrambo proszo.“

Csi szam túdi gresnik, sze ne púsztim locsiti od materé, stero je Jezus meni dao; ne pisztim sze od Marie locsiti, ár szam gresnik. Zném, ka Mati te najbole kázse materno dobro szrcé, gda sze szmilúje, gda nasz od — kastige rejsi. . . . Zném, ka Mati te kázse najbole dobro szrcé, gda njéno szlabo dete na rokájnoszi ali za roke vodi gda poleg betezsnoga deteta vudné i v noci vörösztúje, gda sze escse te pri szmrtnoj poszteli trosta, ka zdravo bode dete, gda ovi zse vszi odvojijo . . . Gresnik je tákso dete; on je szlab vu dobrom, szlab vu jákoszti, on lezsi dosztakrát blúzi k szmrti dűsevnoj, on je dosztakrát v nevarnoszti, ka preide naveke: Maria bode szlednja, ki de ga batrivala, branila; Maria bode tiszta, stera de do konca zsvilenja miłosco sztanovitnoszti gresnoj dűsi proszila. Maria bode Tiszta . . . ár je ona Mati szmilena, dobra: obramba gresnikov.

Sto more — szkresi szv. Bernard — oh ti blagoszlovena, duzsino, sirino i globocsino tvoje szmilenoszti prerazumeti? ár duzsina njéne szmilenoszti do szodnjega dnéva szégne za vsze, ki do jo na pomoc zazávali; ár sirino njene dobrote napuni szvejt, kabi cela zemla z njenov szmilenosztjov puna bila; ár globocsina szmilenoszti jeszte do zvelicsanja tiszti dűs, stere vu szmrtnoj szénci: vu purgatoriumi szedijo.“

Na drűgom meszti právi te szv. Bernard: „ticsimo tvojo neduznoszt, csisztocso, csűdivamo sze nad tvojov poniznosztjov . . . szamo ka tvoja szmilenoszt nam itak szlájse disi, tvojo szmilenoszt itak véksov lűbéznoszjov proszimo, od nje sze z veszélím szrcem opominamo, to szmilenoszt zazávamo mi nepresztanoma.“

Marijino Materno szmilenoszt szvedocsi szv. Maticérkev. Zgodbe 1900 let szvedocsijo, ka je ona vszigidár szmilena mati bila za gresnike. Vredna je Ona na to lepo imé: „obramba gresnikov“!

Düse gresne, példa zselete?! Ite v Lourdes! Dobijo nisterni nazaj telovno zdrávje. — Naj vecs, vszi ki zdo-
rim szrcom idejo tá, dobijo düsevno zdrávje . . . K Materi
idejo deca v Lourdes! Med decov szvojov gresnov deli Maria,
mati nasa deli szvoje miloscse : vrácsi, trosta, rejsi od greha.

Ki zdoirim szrcom ide k materi, dobi trost . . . Kel-
kokrát sze tüdi zgodilo, ka je ne z doirim nakanenjom
so v Lourdes, nego iz zanderoszt, ali kabi sze spotao
szmijao nad pobožsnim lüsztvom . . . Zgodi sze ka? Kak
düseven szlejpi, nevören je so tá Mario spotát, i kak vören
je so nazáj domo njo hvalécsi . . . Maria, szmilena mati je
to szvojo gresno dete tüdi zvrácsila. Lübléni gresnicje man
edno prosnjo do vász! Rad bi bio, csi bi vi szami szebi
példe grátali!

Nemre med nami vszaki v Lourdes iti Marijino szmi-
lenoszt glédati, viditi i csütiti! Nancs ti ne trbej v Lourdes iti,
ár mati nasa vszepovszédi deli szvoje miloscse : vszaki sze
lejko doma poszveti, vszaki lejko domácsüti njeno materno
dobroto.

Szamo edno potrebno! Mejmo knjoj velko vüpanje :
lübézen; ki de z detinszkov lübéznosztjov proszo njéno
obrambo, tisztoga ne zavrzse, kak sté velki gresnik jeszte
zdaj, ali bio prlé; ne trbe v Lourdes iti, ár tü tüdi naj-
demo düsevno zdrávje, csi mo to od Marie proszili; je
escse nigdár ne bilo csüti, kabi ona koga povrgla, ki je
njéno obrambo proszo“.

Ki de njo z vüpanjom proszo, tisztí bode szam szebi
példa i szvedok od njéne materinszke lübéznoszt: nede
trbelo szebi v Lourdesi pelde iszkati, ár de vu szrci csüto
njéno szmilenoszt. Zátó lübléni, csi szí vu grehi, zovi
Mario; kem véksi je tvoj greh, tem véksa bode materna
szmilenoszt. Pravimo njoj: Lüblena mati, ovo pri tvoji
nogáj lezsi edno dete, stero szvoje ocsi ne vüpa ktebi
zdignoti. Oh, gda drügi ár szo pobožsni i dobri, tebé glé-
dajo z veszélím szrcom, jasz sze ne vüpam mojih ocsih
tebi zdignoti, ár drügo neman, kak grehe, za sterih volo
sze morem szramotiti; dünok „pokázsi zdaj, ka szí moja
Mati, moli za méne pri tvojen szinovi, naj sze mojo gresno
szrcé i dusa rejsi od greha naj sze poszvetim, tüdi tvojo
szvéto, dobro dete grátam.

Maria, obramba gresnikov, moli za nasz!

Tg.

Krscsenikov zákon je szvesztvo.

Edinoszt i nerazvézanoszt szo one lasztiznosztu vu sterih je Bog blagoszlovo prvi hizsni zákon. Ádana i Eve zákon nam pokázse, kaksí more biti hizsni zákon poleg bozse vole.

Ali grehsni szpadáj je vsze szpremejsao. Ne szo po zákonszkon zsvljenjí vcsinoli greh nasi prvi roditeljé, ár szo oni zákonszki hizsnicje bili i celo bozso volo szo szpunjávali, gda szo zákonszko zsvljenje pelali. Szan Bog njim je pravo: „Rászte i povnozsajte sze“. Greh je pa presztopenje bozse vole. Po tom szo vu greh oni szpadnoli, ár szo proti bozsoj voli jeli z prepovedanoga dreva. I gda szo oni bili prvi sztarisje, ne szo szamo szebé, nego vsze one, ki sze od njih narájajo, za szebom vu greh potégnoli. Odrtrgnoli szo sze po grehi od Bogá z szvétih szo grehsnicje i na hūdo nagnjeni posztanoli. I tá nevola sze je vu njuvom odvetki szamo povéksala, ár szo oni po onih novih grehah od Bogá escse dale odsztopili. Tá obsinszka hūdoba je vsze szkvarila; szkvarjeni je bio tūdi hizsui zákon ne szamo pri poganah, nego i pri odebránom zsidovszkon národi, ár szo sze razpítali i vcszsen jemáli, stero njim je Moyzes vu nisternih okolnosz-

tah dopüszto za volo trdokornoszti zsidovov, ali to je ne bozsa vola bila.!

Szmileni Bog je pa steo cslovecso betezsno naturo zvrácsiti. Záto je odposzlao vu punoszti vremena Sziná szvojega, Zvelicsitela, Jezusa Krisztusa. I Jezus Krisztus je hizsni zákon nazájposztavo vu prveso csisztocso, edinsztvo i nerazvézanoszt ino ga je vu obernaturálszki réd povzdigno ino med szvesztva zracsunao. Ár je krscsenikov z ednim moskini z ednovzsenszkov nerazvézано vküpszklenjeni zákon szvesztvo, vu sterom sze hizsnikan og Bogá miloscsa podeli, naj bi do szmrta lehko verno szpunjávali szvoje zákonszke duzsoszti. To je Jezus tak zrendelüvao, ár je on nasztaviteo szvesztva.

Ono nerazvézано zanko stera ednoga moskoga i edno zsenszko vu zákon vküpszlene, je Jezus Krisztus na csészt szvesztva podigno ino njemi je bozso miloscso podelo ino je steo, naj bi tá zákonszka zanka tak mocna bila, kak mocsno je Jezus z szvojov Matercérkevjev kak gláva z szvojjin telon vküpszklenjena.

Ocsivesztно to vcsi szv. Pavel apostol, gda eta pise Efezusáncan: Moski je gláva zsenszke, kak je Krisztus gláva Matercérkvi. Záto odsztávi cslovek oceso i mater i pridrüzsi sze k szvojoj zseni i bodeta dvá vu ednom teli“. To nam escse ocsivesztnese pred nász posztávi apostol, gda razlága ono zanko, stera je med Krisztuson i Matercérkevjev i vu steroy moreta krscsánszki mozs i zsená zsveti, govorécsi: „Kak je Maticérkev pokorna Krisztusi, tak i naj zsená bode vu vszem pokorna szvojemi mozsévi. Mozsevje! Lübte zseno vaso, kak je Krisztus lübo szvojo Matercérkev i szebé je dao za njo, naj bi njo poszvéto“.

Ovo szv. Pavel nam ocsivesztно povej, kaksí more biti poleg Krisztusove zapovedi krscsánszki hizsni zákon. To pravi, ka je mozs gláva szvoje zsené, stero tak more lübiti, kak szvoje lasztivno telo. Moskoga to vizzokoszt ober zsenszke je ecse z tém znamenüvao Bog, ka je z Ádana sztvaro Evo i za moskoga volo je njo sztvaro z Ádanovoda rebra. Lepo právi na to Lombardszki Peter: Ár je ne za szlüzshbenico, niti za goszpodarico, nego za tivárisico zrendelüvao Bog Ádani Evo, záto je njo ne z Ádanove noge ali pa gláve, nego z njegovoga rebra sztvaro“.

Krisztusova nerazvézana zanka z Matercérkevjev nam znamenüje, kaksi more biti zákon krscsánszkoga tivárisa i tivárisice. Kak je Krisztus tak lübo szvojo Matercérkev, ka sze je za njo gorialdüvao : tak i krscsánszki mozs tüdi more tak lübiti szvojo zseno liki szamoga szebé i kak sze more szkrbeti trüditi, ka bi szvoj od Bogá osznovleni cil doszégno, ka bi posteno poleg bozse vole zsvocsi szí blázseno vekivecsnoszt szprávlao, tak i na to more pomágati szvojo zseno. — I kak je Maticérkev pokorna Krisztusi i radovolno szpunjáva volo njegovo : tak i krscsánszka zsená tüdi radovolno more szpunjávati volo szvojega mozsá, stera sze gliha bozsoj voli, naj bi tak mér vzsivala na etoj zemli i blázsensztvo szí pripravlala na drügom szveti. I kak je Krisztusa i Materécérkvi lübézen obernaturálszka, tak i hizsnikov lübézen tüdi more biti ober naturálszka. Na obernaturálszko, lübézen pa csloveka szamo miloscsa pomága. Ali csi je Krisztus to steo, ka bi krscsánszki hizsni zákon taksi bio, kak je on szklenjeni vküp z Matercérkevjev, te je zagvüsno mogao hizsnomi podeliti bozso miloscsó, to je na csészt szvesztva je povzdigno krscsenikov hizsni zákon.

Szamo z toga, ka szo krscsánszki hizsni zákon za szvesztvo drzsali, porazmemo, ka je Tertullián vu II. sztotini zse z etimi lepimi recsmi zvisávao hizsni zákon : „Kak bi mogli zvisávati blázsensztvo onoga hizsnoga zákona, steroga pred licon Materécérkvi verni szklenejo, steroga potrdi daritev szv. mese, pokrepi blagoszlov szlugo Materécérkvi, pri sterom szo szvedocje angelje i steroga na meszti nihá nebeszki Ocsa.“ I. Innocent pápa právi, ka je krscsenikov vredni hizsni zákon na bozso miloscsó zozidani. Szv. Auguszlin pa escse bole ocsivesztno vcsi to pravico, ka je hizsni zákon szvesztvo. Prigliháva hizsni zákon k krszti i cerkvenomi rédi i tak nájde, ka sze tá szvesztva glihajo vu szvétoszti, sztálnoszti i neoszkrunjenoszti. Kak je vu krszti na düso pritiszujeno znaménje nezbriszano : tak je hizsni zákon tüdi nerazvézani. Kak vu krszti vodeno polevanje i na to osznovlene recsi znamenüjejo dühovno ocsiscsávanje i z ednim tüdi ocsisztiho düso : tak i pri szklenjávánji hizsnoga zákona mladozsena i sznehé one recsi, ka sze edendrügomi na zákonszko zsvilenje prekdáta, znamenüje to, ka sze je Krisztus prekdao

szvojoj Matericérkvi i po zákonszkoj miloscsi, stera sze te vu hizsnikov düso vlejë, sze zgodi to ka de njuv zákon taksi, kakszi je Krisztusov k Matericérkvi, na stero njé pomága miloscsa poszvecsüvajocsa njuva tela i düse, csi szamo bozsoj miloscsi po szmrtnom grehi mocs ne prevzemejo. „Hizsnoga zákona cil je pri vszeh národaj i vszakon csloveki — veli szv. Augusztn — naj bi z decov povéksávaó cslovecsánszki národ i hizsnike vu vernoszti do edéndrügoga obvarvaó; ka sze pa dosztája bozsi národ (to je krscsenike) pri njih k tomí prihája escse poszvecsüvajocsa mocs szvesztva, poleg stere njuv zákon szamo szmrt razvézse i ne nikaj drügo, ne neverno odsztavlenje, ne nerodnoszt.“

To apostolszko vero i pravico nam szvedocsijo oni krivoverci, ki szo sze vu V. sztotini od Materécérkvi odtrgnoli, ki za szvesztvo drzszijo krscsánszki hizsni zákon. Odket bi vzéli to vero? Od szv. Materécérkvi, od stere szo sze odtrgnoli. Ali odnet szo szamo to lehko vzéli, ka je ona mela: tak z tém nam te krivoverci tñdi to szvedocsijo, ka je hizsni zákon szvesztvo i ka szo té návuk zse apostolje vcsili.

Niti je ne mogocsno, ka oni Jezus, ki je záto pri-seo na ete szvet, naj bi nazájposztavo szkvarjeno cslovecsó naturo, ki je ne zbriszaó právdo sztároga, nego na visiso popolnoszt povzdigno naj bi csiszti i szvétí národ szebi pripravó: nemogocsno je, ka on nebi poszvéto hizsni zákon z steroga sze lűdje narájajo. Rávnok tan je bio korén vsze hűdobe ár szo lűdje razvűzdano zsziveli. Rávnok za volo té razvűzdanoszti je Bog ednok z obsinsz-kim potopon kastigao ete szvet, gda szo zvűn Noea i njegove familie vszi lűdjé preisli. Obecsao je Bog, ka vecs ne zbrise cslovecsánszki národ. Ali gda sze je hűda razvűzdanoszt pálig rászérila, ka szo sze lűdjé vu grehah zalevali, te je Bog odposzlaó Sziná szvojeja, naj bi zvelicsao ono, ka je pogűbleno.

Med lűdmi je vu onom vremeni rászérjeno bilo, ka szo sze hizsniyce razpítali i vecs zsen szí jemáli. Gde sze té rane zgnezdzijo, tam nemre biti zdrávje, niti csiszto oponásanje Krisztus je pa na korén té hűdobe polozso szvojo szekiro. Ponovo, ocsivesztneše je razlozso sztáro právdo. Sztarinszka právda sze je etak glászila: „Ne po-

zseli zsené blizsnjega tvojega! Ne praznűj!“ Krisztus je pa eta pravo: „Velim vam, ka vszaki, ki sze zglédne na zsenszko pozselécsi njo, zse je praznűvao z njov vu szvojem szrci“ (Matth. V, 28). On tak escse necsiszto mislenje i pozselenje pod kastigov vecsnoga szkvarjenjá prepovedáva; ár eta právi po szvojem apostoli: „Praznűvajoci ne bodo ládali kralesztvo nebeszko.“

Ali Jezus sze je ne szpozábo z cslovecse szlaboszti. Znao je on, ka szlaboga csloveka hitro obláda telovnoszt. Zátó gda je prepovedao escse vszo necsiszto mislenje, nezákonszkim vu szv. Oltárszkom Szvesztvi pontűja szvoje telo i krv, naj bi z njegovov pomocsjov lehko vu neoszkrunenoj csisztocsi zsiveli, — krscsánszkin hizsnikan pa deli poszebno miloscso, naj bi verno lehko szpunjávali szvoje zákonszke duzsnoszti. I pobozsni naszlednicje pri szebi lehko szpoznajo, ka je járem Goszpodnov lehki: i ne szamo ka z potrplivosztjov, nego z veszeljon podná-sajo bremen zákonszkih duzsnosztih i britko sze jocsejo, csi szmrt ednoga ali drűgoga vu jamo szprávi.

X. Y.

Iz zgodovine Materecerkve.

Pömen ocsak pripovedava od szvojega vucsitela Jozsef ocsaka, ka je Jozsef meo edno lepo figovo drevo, k steromi je on vszako zaütro poszlao szvojega vucsenika Pömena fige jeszt. Pömen je to, csi li ka szo püscsavnisje zaüterka ne jeli tisztoga csasza, vszikdar vesino.

„Ednoga dnéva — pripovedava nam Pömen — kda me je znova gono, naj idem z dreva jeszt, je rávno pétek bio, szam jasz ne vüpaó idti jeszt, ár szam sze bojao, ka bom greh meo, da szam znaó, ka nieden püscsavnik ne je ete den. Nego szledkar mi je düsnaveszt nemirovna gratala, ka szam ga ne bogao pa szam so pa szam njemi pravo: Dopüszti mi, ocsa, ka bom te nikaj pitao. Zakaj szti mi vszako ütro zapovedavao fige jeszt? Ár ti jasz morem vadlúvati, ka szam jasz jako nemiroven bio za volo poszta pa szam dnesz nancs ne vüpaó jeszt. Od drüge sztráni szam pa zdaj za to nemiroven, ka szam te ne bogao. — Na to je sztarec etak odgovoro: Szin moj! Sztarinszki püscsavnicje szo vnogokrat zapovedavali szvojim vucsenikom taksa dugovanja, stera szo sze vucsenikom csüdna i nepripravna vidla, ar szo je steli szküsati, jeli majo düha bogavnoszti ino podvrzszenoszti. Pa kda szo vidili, ka vucsenicje znajo bogati ino gizdo szvoje pameti vu

szebi zatreti, te szo je pelali na zvušesnji ošzter zsitek, steroga szo oni szami pelali.“

Vu toj dogodbi, lūbi estevci, je to popisano, ka szvéto pizmo etak právi: „Bogsa je bogavnoszt, kak daritve.“ Zakaj? Ár z tem, ka prednje nase bogamo vu vszem, ka je ne greh (kak je tūdi to ne greh, csi sto v pétek zaüterk ma, kda ne ima poszta), z tem sze nasa pamet poszti, ar szí nescse po szvojem premislavati, nego sze podvrzse lūdszkoj pameti pa poszti sze nani vola, ar ne ide po szvojem, nego po lūdszkoj voli. Poszt pameti pa vole je pa vszakojacski vecs, kak poszt teloven, kda ne dana zapoved, ka bi sze telóven mogeo drzsati.

Toga Jozsefa je pitao ednok eden pūscsavnik: „Kak je to, ocsa, ka jasz z vszeh szkūsnjav, od sterih sze drūgi telko tozsijo, nikaj ne csūtim?“

Jozsef njemi je pa odgovoro: Za to, ar szí ti szpoboben ednim velkim vratam, szkoz sterih vszaki lehko ide, csi scsé. Za to ti nancs ne ves, sto hodi pri tebi pa ka sze godi pri tvojoj hizsi, ar je tvoja dūšnaveszt preprosz-torna, na szrce szí jako malo pázis, pri deli malo premislenja pa premalo pazlivoszti na szamoga szebe. Ne csūdivaj sze za to nikaj ober toga, ka szí me pitao; nego zapri vrata tvoje dūse ino ne daj nikse nedosztojne miszli szkoz njih pridti pa bos vcsaszí vido boj, z sterim done szkoz njih k tebi notriszilile.“

Pa je tak. Ki ne pázi na mislenja szvoja, on právi, ka ne ima szkūsnjave, ar nancs vpamet ne vzeme, ka je pun bozsnoaga mislenja. Ki pa szkrb ma na szvojo pamet, on sze vszikdar vojszkūje proti nerédnomi mislenji, stero vu njo notri szili.

Szvetoga Nilusa je pitao eden mladi pūscsavnik: „Csi vednom leti ednok pregrehsim, ka de to?“ „Csi bos celo leto zdrav — odgovori szv. Nilus — pa szí te ednok nogo poteres, ka de pa to?“

Z kak velkov i mocsnov dūšnovvesztjov szo obdrzsavali pūscsavnicje zapovedi ino kak szo postūvali lūdszko blago, sze zarazmi z ete dogodbe:

János apáturi je nikák libiszke fige dao, stere szo posebno dobrega téka bile. Apatur je ete fige z dvema mladima pūscsavnika ednomi sztarci poszlaó ki je 18-

jezero sztopajov dalecs sztanüvao od cerkve ino je zdaj betezsen lezsao.

Mladenca odideta. Na poti velka meгла nasztane pa zablodita pa jihva vecs ne bilo. Püscsavnicje jihva iscsejo pa jihva naidejo mrtviva vu püscsavi od glada — fige szo pa poleg njidva lezsale, sterih szta meti ne stela, ar szo drügoga bilé.

To je zse taksa bogavnoszt, na stero je cslovek vu toj priliki nancs ne duzszen — nego iz lübeznoszti do Boga csi vesini, szí vszakojacski nebeszko korono zaszlüzsi. Veren biti do szmrí, to je szkrivnoszt, stera v nebésza pela.

Takso jákoszt vu bogavnoszti szo eti mladi lüdjé sztarim szvojim vucsitelom meli zahvaliti, steri szo je od zacsetka mao vadili na bogavnoszt brezi premislenja pa szo njim za toga volo tüdi csüdna dela zapovedavali vcsászi.

Na priliko János apátur je ednomi szvojemi vucseniki edno szüho palico vtekno v zemlo ino njemi je zapovedao, naj jo vszaki den poleva, dokecs száda ne bode rodila.

Tri duga leta je so ete mladenec vszaki mili den z vodov k toj szühoj palici ino jo je vu imeni Jezusovom polejao. Pa glejte, na tretje leto sze palica ozeleni, lisztje i cvet pozsené pa lepi szád prinesze.

Sztári János z veszeljom potrga szád, nesze ga vu szpraviscse bratov ino právi: „Vzemite ino jete z njega — to je szád szvéte bogavnoszti“.

Poszebno szo pa vesili szv. ocsacje szvoje vucsenike na to, kak morejo szami szebe dobro szpoznati ino tüdi one vretine, z sterih hüdobijá vu szrci nasztáne.

Tak na priliko od szrditoszti szo eta vesili: Szrditoszt iz csetvéroga korná zide: Iz pozselenja szkoposzti vu davanji ino prijemanji, iz toga, csi sto szvojo miszel, stera ne poszebno dobra niti poszebno lagoja, lübi ino bráni: csi sto vu postüvanji vise scsé pridti; csi sto vucsiteo scsé biti pa miszli, ka je on od vszeh modresi.

Po csetvéroj poti oszlepi pamet vszaka szrditoszt, stere szo: csi sto blizsnjega odürjava, csi njemi je nevosceni, csi ga za nikoj ne postüje ino csi njemi postenjé jemlé.

Kázse sze szrditoszt tūdi vu csetvéro formo : vu szrci, na obrázi, na jeziki ino vu djanji. Csi ga vu szrce ne pūsztimo, te ne pride na obráz. Csi szmo ga pa na obraz pūsztili, pazimo szi na jezik pa csi je na jezik tūdi naiseo pot pa vu szrditi recsáj vōvdárja, te koncsi na roke i noge pazimo, naj ne vuide vu djánje.

Csi sto z bozsnoga szrca razzsajeni, spot ino kvár trpi od blizsnjega pa ga li milūje, ki je njega zsaló, on Krisztusovo naturo má.

Ki nikomi kvara ne vcsini, nego szam ga tūdi nescse trpeti, on Adamovo naravo na.

Tak szo vcsili ocsácje pūscsave pa vnogi krcsenik je naiseo pri njihovih votlinaj i satoraj mir i pokoj szvoje dūse, ki sze je steo od njih voditi ino vcsiti dati.

Lūbi estevci, poszlūhsajmo je mi tūdi. Njihov navuk nam naj vodi szrca na mir ino blazsensztvo.

Bassa Ivan.

Prvo szvéto precisicsavanje.

Po vüzemszki szvétkaj, gda szo odrascseni krcsencicje vecsinoma pri precisicsavanji za vüzem zsé bili, to je prijétni csasz, ka sze szkoro povszod v krcsanszskoj cérkvi, tüdi mladina, stera je doszegnola primerno sztaroszt, pripraví k szvojemi prvomi szvétoimi precisicsavanji. Zato je te csasz naj primernesi, da tüdi mi malo szpregovorimo od ete vszakomi krcsenciki tak veszéle szlavnosztí.

Prvo szvéto precisicsavanje osztáne csloveki, csi je prijme dobro pripravleni, v zshivom szpomini vsze zshivlenje. I té szpomín je né prazna recs; velko mocs má, da ga pripela na pravo pot, csi je zablodo, velko mocs má da ga tüdi v. raznih tezsávah i britkoszti vzdígávle k tolazsbe punomi zavüpanji na Boga i vdánoszti v njegovo szveto volo.

Kak szrecsno sze csüti pri prvom szvétoim precisicsavanji neduzsno dete, stero má vszrci zshivo vero! Kak ga prevzeme trdno i gvüšno prepricsanje, da prime pod kejpom szvéte ostije Bogá szamoga, vszegomogocsnoga, neszkoncsnoga, vecsnoga Bogá, steri je sztvoro nébo i zemlo, steri je sztvoro tüdi nje z lübézni, sztvoro je neszkoncsno nemínlivo szrecso v nebeszah! Kak je more szpriszresnov radosztjov i lübeznosztjov napuniti poszébnó tá blagodajna miszeo, da prime Boga kak csloveka, isztinszkoga, pravoga csloveka szpravim zshivim telom, pa

csloveka, steri je med vszemi ljudmi na zemli njegov najbolsi i najzveszteisi prijateo; rávno tisztoza dobroga Vucsitela, steri je nigda sztak velkov lübeznosztjov kszebi zváo deco :

„Püsztite male kmeni ár je ujüvo nebeszko kralesztvo!“ Vsze to i scse vecs taksega bi mogeo premislávati i csütiti verni krscsenik tüdi scse szlédkar gda koli sztopi k szvetomi precisiscsávanji, denok je vtiszek taksega csütenja pri prvom szvéto m precisiscsávanji naj globokeisi, tak da osztáne náj duzse i naj bole zsivo v szpomini Ali to je pa li tak, ge je od edne sztráni dete na szvéti szakrament isztinszko kelko sze da dobro pripravleno i ge sze od drüge sztráni pri talanji prvoga szvéto m precisiscsávanja tüdi vsze tak godi, kak je najpripravneise nakanenji, da sze v mladih szrcah ohrani práva pobo znoszt i vüzse ogen isztinszko zsive lübezni do miloga Jezusa. Dete ze prvo szvéto precisiscsávanje má gvüsno prle pripravlati dühovnik ali vucsiteo. Vcsiti je ma tiszte krscsánszke pravice, stere szo njim potrebne, da znajoka je szvéto precisiscsávanje, koga prijmejo i kak sze morejo pri tom zdrzsati. Szamo ka dühovnik i vucsiteo szám malo premore, csi njemi ne sztojijo na pomocsztarisje i drügi domacsi, ki szo duzsni pomagati dühovniki ali vucsiteli. V te namen sze morejo, kak vszigdar, tak scse poszebno, gda sze priblizsáva casasz prvoga szvetoga precisiscsávanja, kak naj szkrbneise sze ogibati vszega ka bi bilo v szpotiko málim. Pa tüdi naravnoszt naj je opominajo pri vszako j primerno j priliki, kak imeniten i blagoszlova pun casasz sze blizsa, kak sze naj zato szkrbno ogiblejo tüdi maloga greha, kak vrlo naj napredüjejo v dobrom. Poszebno dobro de, csi do znali szvoje prigovárjanje vszoje navuke i opominanje razvedriti i podpreti tüdi z lepimi zgledi vrlo decé, szvetnikov ali drugih imenitnih mozs, sterih szo sze scse v kesznom zsvilenji z najvéksim veszeljom szpominali szvojega prvoga szvetoga precisiscsávanja.

Tak sze pripovedáva od francoszkoga caszara Napoleona I., da na vrehu szvoje szláve, pitani od szvojih generalov, steri dén je bio naj szrecsneisi njegovoga zsvilenja, odlocsno je odgovoro: „Den mojega prvoga szvetoga precisiscsávanja.“ Nisteri generali szo sze nasz-

mejali na to ; eden szi je pa na tihoma szuze obriszao. To je caszar ovárao sztopi knjemi i je pravo : „Nemren ti povedati generao moj, kak me szcresno veszeli, da szi me bár ti razmo.“

Csi je tak poszveti cslovek, kak je bio caszar Napoleon I., kod najszcresneisi dén v zsvlენji zsvivo v szpomini ohráno dén prvoga szvétoga prescsiscávanja, kelko bole je pa mogo te dén szcresne vcsiniti pobožsne krscsenike, posebno szvetnike steri szo mnogi hrepeneli po njem od tisztoaga csasza gda szo kpmeti prisli. Taksi zglედov sze najde vecs ali menje vu vszakom „zsvlენji szvecov,“ naj bi zsnjimi ne szamo dühovnik ali vucsiteo liki tüdi sztarisje i drügi domácsi radi szpodbujali mladino i pripravlali na szlavni dén. Pa tüdi vszaki drügi zgléd posebno lubežni i gorecsnoszti do preszvétoga resnoga Tela pripomore, da sze doszégne lepo nakanenje, da sze vuzsgéjo mláda szrca za lüblénoga Jezusa v najszveteisem szakramenti.

Pred vszem naj szkrbijo, kelko morejo da deca odkrito i potrto opravijo szpoved. Previdno náj njim prigovárjajo, da naj nigdar ne za mucsijo, ka njim düsna veszt pravi. To je posebno potrebno pri dobroj pa boga bojecsoj deci. Sz taksov de tüdi moder szpovednik jako rahlo i previdno ravnao ; edna szama preosztra recs bi z maloga lehko napravila velko hüdo.

Preporacsa sze navádno, naj deca sztarise odpüscenje proszijo, prle kak majo iti k szpovedi. Dobri sztarisje pa naj njim tüdi szami k tomi primerno priliko dajo, naj njim recs tak rekocs na jezik polozsijo ; i tak sze deca z niksím olejsanjom napotijo v cérkev.

Vu tisztom csaszí pa naj sztarisje deco tüdi ne prekládajo z delom stero bi vtegnolo posebno mesati. Csi je kolicskaj mococse naj njim dájo prilicsno meszto, ge do mogli mirno szami za szébe opravlati kaj vecs molitvic i zgrüntávanje veszti, ne da bi je pri tom sto mesao. Za dén prvoga szvetoga prescsiscávanja náj njim poszkrbijo csi je mococse, novo i szpobodno obleko, sztáni i návadi dobri krscsenikov i csedni lüdi tisztoaga kraja prilicsno. Vsza ke gizdoszti, kak sze vidi dosztkrat pri goszpodzskoj deci, náj sze pri tom jako ogiblejo, ka de dete te szvéti

dén szvoje mislenje melo ne pri obleki liki pri szvojem Bogi i Zvelicsiteli.

Po vásasaj i tūdi indri je pri goszpodaj návada, da idejo deklicske belo oblecsene k prvomi szvétomi preciscsavanji. To je lepo in primerno za to priliko, ali toga nemremo preporácsati szirmaskim lūdém ár bi sze szlédkar taksa obleka redko gda mogla nūcati. Tūdi csi bi ge bilo med doszta szirmaskimi kaksza bogata hizsa, náj taksi sztarisje szvoje dete ne oblácsijo tak, da bi sze doszta locsilo od szirmaski, ar de to naskodo deteti.

Gda odlocseni szrecsni dén napocsi, dobra deca rano sztanejo i posebno csiszto műjejo obráz i roke; vlaszé naj csedno pocsesejo. Szkrbna mati de pazila na vsze i dober ocsa bo tūdi, kelko sze dá, odlozso szvoje drūgo opravilo, csi ravno znabiti je delaven déu i tūdi de szam so szvojim szinom v cerkev.*)

Kak sze pa morejo zadrzsati pri szvéтом preciscsávanji, od toga goszpodje dūhovniki navescijo deco. Sztarisje pa naj szkrbijo, da je zatém, kak je v cerkvi vsze oprávleno, tiho i mirno vu szvéтом sztrahi palik domo odpelajo. I csi majo delects do doma je dobro csi njim malo zajtrika priszkrbijo, ali nigdar pa ne da bi sze v krcsmi pri vini ali pri zsganici zamūdili. Csi je tūdi domá kaj bolsega je ravno tūdi dobro; denok náj bo vsze zmerno i vu sztráhi bozsem. Hvale vredno je na zadnje tūdi, osi sztarisje vu szpomin prvoga szvétoга preciscsavanja szvojemi deteti darűjejo kakszo lepo molitveno knigo ali kaj taksega. Tūdi na dén szvétoга preciscsavanja naj bodo deca doma ali pa v cerkvi. V cérkev náj idejo csi je li koliczkaj mococse tūdi po poldne. Zajtra je Jezus knjemi priseo, popodne pa naj ide on k Jezusi.

S. J.

*) Szvéti Ocsa, Pius X. szo za porvo szveto preciscsavanje one iszte odpűsztké dali, stera Leo XIII. na primicijah. To je: a) popolne odpűsztké za deco, stera sze ob prvim preciscsavajo; b) popolne odpűsztké njihovomi rodi do tretjega kolena, csi szo pri toj szlavnoszti, sze szpovejo, precisztižo i doticsne molitvi opravijo; c) 7 let i 7 kvadragen odpűsztkov vszem vernim, ki szo sz potrtim szresom pri toj ginljivoj szlavnoszti. (S. C. I. 12, Jul. 1905.)

Drobis.

Sola i vera. Zse szmo vam vecskrát piszali na etom meszti, ka sze szvet pomali scsé nazaj za poganszkoga vcsiniti pa ka valá, da vnogi nasi csteveci zato li dvojüjejo vu tom poszebno vu solszkom duguvanji. Na znamenje, ka mi isztino mamó. Zdaj szmo vam mogocsi szvedocsansztvo pred ocsi dati. Treszetoga novembra szo naime neki vogrszki szlobodnozidarci vu Budapesti szpraviscse meli, vu sterom szo, kak poszebno za njé vödane novine „Kelet“ po imeni szvedocsijo, eto odlocsili: „Vszako szlobodnozidarszko drüzstvo naj sze szkrbi, ka njegove kotrige vu novinaj, vu solszki sztolcaj, vu obsinszkih i zsupanij-szkih zasztopnikov zabiranji ino na orszácskom szpraviscsi naj glédajo, ka sze vörszke sole drzsanji dajo prek ino ka sze vcsenjë vere iz sol vözbrise. Kotrige szlobodnozidar-sztva naj naprejdavajo vu inenüvanih szpraviscsaj pa naj tüdi prosnje davajo pred miniszterium ino pred drzsavni zbor, ka sze naj obsinszke i verszke sole drzsávnomi ravnitelsztvi dajo“.

Tak je njihova odlocsba, tak sze podkápke vera. Pa escse izda szo, ki za orszácske sole kricsijo, záto ka poznajo takse vucsitele orszácskih sol, steri szo dobri katolicsanje, steri vu cérkev hodijo, poszte drzsijo ino deco na pobo-zsnoszt vcsijo. Pa to nase lüdi mesa, ar lüdsztvo ne ve,

ka csi de ednok katekizmus i krizs z sole vövrzseni, te de pobozen vucsiteo tüdi prisziljeni szvojo pobozenoszt szkrivati ino ne bode szmeo déco na vernoszt proti Bogi vcsiti. Za to csuvajte verszke sole ino csi vam je li tezszo, obdrzste szí je.

Kelko pijéjo národje? Na francuszkom na vszakoga csloveka (deco i zsenszke tüdi racsunajocs) poprek vu ednom leti 18 litrov alkohola pride, ka sze szpijé. Na Svicarszkom 12 litrov, v Belgiumi 10, na Taljanszkom 10, na Nemskom 9, v Anglii 8, na Vogrszkom $8\frac{1}{2}$, v Zdrúzszenih Drzsanzaj Amerike 5, v Norvegii pa szamo 2 litra. Francuszki ország poleg toga zse na nikoj ide. Svicarje ne zpijejo to szami, nego lúdszki, sterih szo v leti svicarszki bregovje puni; pri nemcaj i taljanaj tüdi vnogo potüvalcov, nego pri nasz, kama malokda zablodi drügoga drzsanzja pörgar, pri nasz zse mi szami ponücamo to ogrumno velko mero pijacse, stera národ na düsi i na teli zaprávla.

Divje zverine pa cslovek. Anglezsko drzsánje má vu tak zvánój Indii (Ázsia) vise 300 million podlozsnikov. Vu tom drzsánji je escse vnogo logov i püsztih meszt, vu sterih sze vnoga divja zvér drzsi, stera je nevarna za prebivalce. Szamo leta 1903-ga je 2966 taksih szmrtelnosztí vglaszeno pri ravnitelsztvi drzsánja, vu sterih je zrok szmrti divja zverina bila. Zvün toga je vmrlo tam vu tom leti 24,621 lüdih od csemérnih kács grizlája. Vu Indii 899 lüdih tigrisje, 338 vucjé, 327 leopardje, 95 medvedje, 40 elefantje, 27 hiene i 1230 drüge zvreine szpomorile. Drzsanzje velke mite dáva onim, ki tákse zverine mrtve prineszéjo, ár z tem miszli pomali odszloboditi národ od ete neszrecse — kelko lüdih pa satan pozsre vszako leto, lübi moji, pa ne nikoga, ki bi národe na to neszrecso opominao! Prinasz hüdobni lüdjé z lagojov példov vlecsejo jezero lüdih vu pekeo, tüdi od táksih csuvajte szebé, ka sze resite vekivecsne szmrti.

Vu dim obrnjene millione. Na vogrszkom je premionocsega leta v deszetih meszeczaj drzsanzje 118 million 194,051 koron i 26 fillerov notrizalo za dohan. Celih 6 million vecs, kak 1907-ga leta. Za ete peneze je lúdsztvo küpilo 30 jezero i 506 kil snupftobáka, 624,362 kil dohana za pipe, 509 million i 278,364 cigárov, 1,782 million i 241,926 cigaretlnov pa escse vnoge drüge fajte

dohana domacsega i z drůgi drzsánj pripelanoga. Jeli ka szo velki racsunje? Kelko plůcs sze zpokvári poleg toga, kelko betegov i ránih grobov sze szprávi z tem, sto bi to znao zracsunati. Ne szamo to, nego kelko szíromákov je, steri krvávo zaszlůzseni krajcar ne dohan dá, dokecs njemi deca i zsená glád trpijo. Sztarisje vesite deco na zmerno zsvilenje pa posebno ránoga kajenja je csuvajte, vej je sztári govor: „Ki rad kadi, szí pamet oszmodi.“

Na francuszkom, kda szo katekizmus pa popa z sole vőzpravili z razpetjom i molitvov vréd, szo tak gucsali, ka szo oni ne neprijátli vere, oni szamo to scsėjo, ka vero naj vszaki szam drzsi, tak kak sze njemi dobro vidi, nego szledécse dogodbe zse drůgo kázsejo:

1. Ne dugo szo na kastigo obszodili pét vojaskih oficerov, steri szo k mesi i k predgi hodili.

2. Vu *Vauverti* szo plebánosi prepovedali zvonenje pa kda je li dao zvoniti k bozsoj szlůzsbí, szo ga pokastigali.

3. Vu *Chateauduni* szo szociáldemokrátje vu cérkev vdrli, kda je bozsa szlůzsbá bila pa szo zacsnoli tam kricsati ino pobožno molécse lůdsztvo biti. Edna zsenzka je z szvojim szinom ednoga szociáldemokrátá zbilá. Njidva szo na oszem dné voze obszodili, ovim pa, steri szo bitje zacsnoli, sze je nikaj ne zgodilo.

4. Vu *Ontreau* je ojtára trbelo. Eden mládi cslovek sze glászo, ka bi on bio. „Zeberémo te, szo njemi pravili, csi ne bos vecs k mesi hodo.“

5. Vu *Courtenagi* szo deca v soli katekizmus mela pri szebi, ka bi po soli k plebánusi slá sze vcsit. Szpojémali szo njim je pa szo je razcseszali.

Jeli, ka tej ne odůrjávajo vere? Oh ne, szamo one lůdi, ki Bogi scsėjo szlůzsziti. Lůbi cstevci! Z posztom, molitvov ino odkritim vadlůvánjom pa z mocsnov dűsov drzste szvojo vero ino verszke narédbe, ka de vasz Bog csuváo szpodobne neszrecse.

Bogati popevje! To tak vőrje vszaki cslovek, ka bogatesega lůdsztva na szveti ne, kak popevje. Grozovitne pripoveszti csűje cslovek od ednoga pa od drůgoga, kelko té pa ov pop bogasztva má. Od toga nancs ne gucs med lůdmi, kelko more vődati! Zdaj, kda szo zse celomi szveti plácsó zdignoli, je na szlednje tůdi na dűhovnike réd priseo-

na vogrszkom: Ete meszec je Apponyi miniszter notridao pred drzsavni zbor posztávo, ka vszaki plebanus more meti najmenje 800 rajnskov dohodka pa vszaki kaplan 250, ár szo 1896-ga leta vküpszpiszali vsze dohodke dühovnikov pa szo szprevidli, ka polovica ne ima telko, ka bi posteno zsveti mogla. Nego ne zoszágajte sze! Ne ide delo na vas zseb. Pomocs potrebno püspecje ino бүdinszke verszke fundacije dajo, stere szo zse vecs sztolet vu miniszteriumszihi rokaj. Vi pa duzse gücste od bogasztva dühovnikov pa nam bodite prav nevosceni za szledjen falat krüha.

Na anglezskom szo steli novo posztávo napraviti, ka bi katekizmus zbriszali z sole pa vsze verszko vesenjé. Pa ka sze je zgodilo? Kak eden cslovek sze je zdignola cela drzsava, verni katolicsanci i luteranje navküper proti tomi. Vu vszakoj najmensoj obsini szo szpraviscsa drzsali proti tomi neszrecsnomi nakanenji tak, ka szo drzsavni poszlanicje ino minisztri szprevidli, ka vecs ni eden den ne bodo vladali, csi szvoje nakanenje vövpelajo, pa szo nazaj, vzéli vu szedmihi dnévaj törven. Hej! Kak dalecs je nasega lüdsztva vera od anglezsov vernoszti!

Vélki Napoleon, glaszoviten francuszki caszar, ki je celo Europo obladao zvün ruszoszkoga, pa tüdi VII. Pius papo vu vozo vrgeo, kda je na szlednje zgübo szvojo csaszt ino je na szv. Jelene otok odpravleni na morje, je tam edno dete na katekizmus vsio ino szvéto pizsmo njemi je bilo vszakdenesnje cstenjé. Tiszto szv. pizsmo, stero je nücao, je ne dugo eden vucsenják nindri naiseo med drügimi knigami i vu tom szv. pizmi je vecs meszt, stera szo poznamenüvana na znaménje, ka szii je caszar ona meszta poszebnó steo zapomniti. Med vnogimi tüdi eto: »Vcsite sze od mene, ar szam jasz krotkoga i poniznoga szrea.“

Pa csi je eta recs za ednoga caszara kaj vredna bila — jeli ka de nam tüdi hasznovita? Krotkoszt i poniznoszt szo one jákoszti, stere szo povrgle szrea národov, záto je telko neszrecsnih lüdihi na szveti, ki nikaj ne vejo pretrpeti i blizsnjemi nikaj odpüsztitii.

Z Newyork zvánoga meszta Amerike cstémo, ka je tam leta 1907-ga od prvoga januára do szlednjega szep-tembra mesztno policajszto 186 jezero i 958 lüdihi prig-

nalo pred szodnije za volo kakse grehote. To je vszaki 15—20 cslovek je sztao pred szodnijov z toga meszta, ali csi ne, te nisterni vecskrát vu tecsáji devét meszecov. — Pa ka to znamenüje drügo, kak pokvarjenoszt lüdsztva, k steromi sze nase lüdsztvo tüdi tak prevecs rivle iszkajocszi zemelszko szrecso ino zapravlajocsi szí vnogi med njimi vekivecsno blázsensztvo. Nam je ne szkrb, naj zshivé vszaki, kak zná, nego düse szí za tela volo najne pozáti.

Vucsenoszt cslovecsanszkoga roda sze vszikdar poveksava. Precstémo zvezde ino meriino globocsino morja. Tak dalecs szmo prisli, ka zse znamo zmeriti, ka je morjena nisternom meszti 8—9000 metrov globoko, nego edno je poleg vsze ete vucsenosztí, edna globocsina, stere niscse ne meri rad i to je ona, vu stero greh szüne csloveka. Cslovek vu milocsi bozsoj zshivocsi csi vu Szmrtengreh szpádne, je globle szpadno, kak csi bi z 8000 metrov viszikoge brega vu 8000 métrov globoko morszko jamo priseo. Pa tomi sze csüdiva vszaki, ka lüdjé merijo viszokoszt i globocsino, tomi pa niscse ne, ka iszti lüdjékáplejo z jusa nebeszkoga králesztva vu pekeo, kak lisztjez drevja vu jeszenszkom mrazi.

Milodari za novo bogojanszko cérkev.

Z Bogojine :

Prenosa (márc.)	1633·10	Prenosa	2026·10
Lopert Pavel	10·—	Guitman Ferenc	04·—
Bojnéc János	04·—	Czaszar Ferenc	20·—
Szmej Jüri	10·—	Sabjan Miklos	02·—
Osláj János	02·—	Drvarics Stevan	02·—
Gregurec Martin	10·—	Horvath Jüri	02·—
Puhan Balázs	10·—	Novák Stevan	02·—
Gáspár Anton	20·—	Stefko János	20·—
Osláj Ivan	40·—	Cipott Bára	20·—
Szeredi Stevan	02·—	Varga Jozsef	20·—
Küzma János	20·—	Horváth Jozsef	10·—
Puhan Peter	100·—	Puhan Ivana zsená	10·—
Puhan János	40·—	Sabjan János	10·—
Rozsman Peter	06·—	Rozsman Jozsef	06·—
Ivanics Stevan	03·—	Golub Alojs	10·—
Sbán Stevan	04·—	Tallián Mihál	02·—
Pücko Jozsefa zsená	10·—	Kermeán Matjas	10·—
Györek Ferenc	05·—	Glavács Rosa	10·—
Vogrin Ferenc	10·—	Horváth Jüri drügo	10·—
Vogrin János	10·—	Sumák Martin	20·—
Vogrin Mihály zsená	10·—	Horváth Ána	08·—
Horváth Stevan	05·—	Benkovics János	10·—
Vogrinec Jozsef	08·—	Stessl Johanna	02·—
Sömen Vince	20·—	Puhan Julia	10·—
Sömen János	20·—	Rigács Maria	04·—
Méricsnyák Mihál	04·—	Hári Vince	08·—
Nemecz Ivan	10·—	Plej Orsa	16·—
		Kocsár Ána	04·—

Vküp. 2026·10

Vküp. 2278·10

**Milodari za cserenszovszko cérkev nabrani
vu. Chicagi 1908. leta decembra.**

	Dollar		Dollar
Z. Cserenszovecz :		Glavacs András	5.—
Pleh Ivan	11·30	Rousz Stevan	2.—
Mataics Martin	10·25	Hajdinjak Matjas	2.—
Gábor Stevan	10·25	Frank Ivan	2.—
Lütár Paveo	10.—	Kozlar Matjas	2.—
Zsizsek Stevan	10.—	Bogár Stevan]	1·05
Legén Iván (gyirán)	10.—	Györek József	1.—
Vinsecz Matjas	10.—	Hozjan Marko i zsená	1.—
Pleh Martin	6.—	Vküp	183·50
Zelkó Stevan	5.—		
Gyirán Martin	5.—	Z. Górnje-Bisztric :	
Hancz Martin	5.—		
Hodnik Iván	5.—	Kreszlin Stevan	6.—
Tompa Stevan	5.—	Kelencz János	5.—
Gábor Martin	5.—	Klajderman Ivan	5.—
Törnar Martin	5.—	Györek Stevan	5.—
Györek Iván	5.—	Csizmazia Matjas	5.—
Gábor Iván	5.—	Vuk József	5.—
Hozjan József	5.—	Jaksics Stevan	5.—
Spiczlin József	5.—	Ütrosa Stevan i zsená	5.—
Vucskó Iván	5.—	Herman József	5.—
Hozjan Martin	5.—	Tkalecz Ivan	5.—
Peterécz József	5.—	Vucskó Ivan	5.—
Hozjan Matjas	5.—	Bernar Ignacz	5.—
Rezonja Stevan	5.—	Vucskó Ivan	5.—
Zsizsek Stevan	3.—	Magdiacs Matjas	5.—
Markoja József	2·50	Vucskó Stevan	5.—
Jerebiez Ivan	2.—	Zavecz Andras	5.—
Gábor József	2.—	Szabó József	5.—